

УДК 347:339

DOI [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-5\(65\)-1](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-5(65)-1)

Вікторія АНДРІЯШ

доктор наук з державного управління, професор, Інститут державного управління Чорноморського національного університету імені Петра Могили, вул. 68 Десантників, Миколаїв, Україна, 54000
ORCID: 0000-0001-5294-7456

Victoria ANDRIIASH

Doctor of Sciences in Public Administration, Professor, Institute of Public Administration of the Petro Mohyla Black Sea National University, str. 68 Desantnykiv, Mykolaiv, Ukraine, 54000
ORCID: 0000-0001-5294-7456

ОСОБЛИВОСТІ ТА ВИДИ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

CHARACTERISTICS AND TYPES OF INTELLECTUAL PROPERTY OBJECTS

У запропонованій статті наголошено, що нематеріальні блага як об'єкти інтелектуальної власності та нематеріальні блага як цінності, є невіддільними від особистості та різними за своєю природою. Спільність у правовому режимі даних об'єктів полягає в тому, що вони є об'єктами особистих немайнових прав. Відмінності полягають у природі взаємозв'язку з особистістю: якщо одні притаманні особистості з факту її існування, то інші є результатом діяльності особистості. Акцентовано увагу на тому, що об'єкти інтелектуальної власності поєднують певні ознаки: особливий характер діяльності, у яких створюються дані об'єкти; об'єктивна форма висловлювання; закріплення (легітимація у певній формі) виключного права за творцем чи іншим правовласником об'єкта інтелектуальної власності. У зв'язку з чим сформовано авторське визначення об'єктів інтелектуальної власності, в якості представлених в об'єктивній формі нематеріальних результатів інтелектуальної діяльності, на які в установленому законом порядку закріплюється виключне право їхнього творця або іншого правовласника. Наголошено на важливій ролі творчої діяльності як різновиду інтелектуальної діяльності, за допомогою якої відбувається реалізація індивідуальних здібностей, таланту та світовідчуття особистості, у процесі якої створюється новий нематеріальний результат, що має значення для регульованих правом соціально-економічних взаємовідносин. Запропоновано визначення об'єктивної форми вираження об'єкта інтелектуальної власності як зовнішньої форми вираження результату інтелектуальної діяльності, що забезпечує його сприйняття, та допускає можливість його відтворення чи повідомлення іншим особам як безпосередньо, так і за допомогою спеціальних пристроїв. Виділено основні ознаки об'єктів інтелектуальної власності, що здійснюють забезпечення системності правового регулювання. Вони дозволяють відповідні правові норми: відокремити від інших, що регулюють подібні з ними відносини, об'єднати в рамках цивільно-правової галузі окрему правову освіту, і внутрішньо систематизувати.

Ключові слова: власність, творчість, об'єкти власності, інтелектуальна власність, творчість, види інтелектуальної власності.

The proposed article emphasizes that intangible goods as objects of intellectual property and intangible goods as values are inseparable from the individual and different in nature. The commonality in the legal regime of these objects is that they are objects of personal non-property rights. The differences lie in the nature of the relationship with the individual: if some are inherent in the individual from the fact of its existence, then others are the result of the individual's activity. Attention is focused on the fact that objects of intellectual property combine certain features: the special nature of the activity in which these objects are created; objective form of expression; consolidation (legitimization in a certain form) of the exclusive right of the creator or other right holder of the object of intellectual property. In connection with this, the author's definition of intellectual property objects was formed, as intangible results of intellectual activity presented in an objective form, to which the exclusive right of their creator or other right holder is secured in accordance with the procedure established by law. The important role of creative activity as a kind of intellectual activity is emphasized, with the help of which individual abilities, talent and worldview of the individual are realized, in the process of which a new intangible result is created, which is important for socio-economic relations regulated by law. It is proposed to define the objective form of expression of the object of intellectual property as an external form of expression of the result of intellectual activity, which ensures its perception and allows the possibility of its reproduction or communication to other persons both directly and with the help of special devices. The main features of intellectual property objects that ensure the system of legal regulation are highlighted. They allow the corresponding legal norms: to separate from others that regulate similar relations with them, to combine a separate legal education within the framework of the civil law field, and to internally systematize.

Key words: property, creativity, property objects, intellectual property, creativity, types of intellectual property.

Постановка проблеми. На сьогодні людство може існувати лише за умов, коли знання та пов'язані з ними інновації стануть домінуючими ресурсами суспільного виробництва. Крім того подальший розвиток сучасного суспільства, як показує практика, залежить від багатьох передумов фундаментального характеру. В першу чергу мова йде про формування відповідних економічних, інституційних та управлінських умов, що забезпечують зацікавленість щодо створення, поширення, реалізації та пристосування знань до процесів виробництва нових продуктів та надання послуг з відповідним рівнем регулювання та управління ними. Формування та функціонування сучасної держави потребує наявності високої вартості людського інтелекту та інституту інтелектуальної власності. Саме тому сучасні дослідження в сфері інтелектуальної власності набувають все більшої актуальності, що обумовлено як появою нових видів інтелектуальних продуктів, взаємовідносин використання яких потребує відповідної регламентації, так й зростаючою тенденцією щодо подальшого розширення ринку результатів інтелектуальної діяльності. Крім того, інтелектуальна власність є взаємопов'язаною з процесами розвитку суспільства, його здобутками, саме тому вивчення та дослідження інтелектуальної власності має важливе значення, оскільки саме формування та реалізація необхідних норм регулювання та забезпечення об'єктів інтелектуальної власності сприятиме їхньому ефективному розвитку та впровадженню у відповідні сфери життєдіяльності сучасного суспільства.

Аналіз досліджень і публікацій. Вивченню питання щодо проблем об'єктів інтелектуальної власності присвячено значну кількість досліджень зарубіжних та вітчизняних дослідників, зокрема В. Базилевич [1], А. Бояр [2], Білоусова [4], Н. Гаврушкевич [4], М. Данильченко [4], О. Юрчишин [4], П. Цибульов [4], А. Ромашко [4], В. Матвійчук [5], Ю. Чугаєнко [5], О. Савенков [5], Л. Олейнікова [6] та інші. Однак, варто вказати, що основні теоретичні та методологічні питання, пов'язані з інтелектуальною власністю та її об'єктами досліджено ще не повністю. Зокрема, різні дослідники визначають поняття інтелектуальної власності виходячи з різних точок зору, а характеристика та класифікація об'єктів інтелектуальної власності здійснюється з використанням різних критеріїв та підходів, при цьому недостатньо уваги приділено питанням регулювання інтелектуальної власності.

Мета статті полягає у дослідженні та аналізі основних підходів щодо об'єктів інтелектуальної власності.

Виклад основного матеріалу. Інтелектуальна власність на сьогодні є складним явищем, що поєднує в собі правові (об'єкт правовідносин), інституційні (вид власності), економічні (система економічних взаємовідносин між економічними агентами щодо присвоєння або відчуження, а також використання об'єктів інтелектуальної власності), управлінські (інтегрована система підготовки та забезпечення різноманітних рівнів управління для ефективного планування, контролю та прийняття відповідних управлінських рішень щодо інтелектуальної власності та її об'єктів) складові, що поєднуючись утворюють її цілісну систему. При цьому варто відмітити, що інтелектуальна власність дозволяє виявляти специфічні інноваційні взаємовідносини відповідних агентів у відповідності до життєвого циклу об'єктів інтелектуальної власності: створення, набуття прав, практичного використання, закінчення терміну придатності та прав на об'єкти інтелектуальної власності. Варто вказати, що вже на етапі ініціювання інтелектуальної діяльності варто розуміти, що в майбутньому можуть бути розподілені між учасниками такого процесу взаємовідносини щодо розпорядження, володіння, використання, пов'язані з об'єктами інтелектуальної власності. Складність поняття інтелектуальної власності обумовлена складністю визначення самої інтелектуальної власності, її результативності та неоднорідності об'єктів інтелектуальної власності. Саме тому питання щодо інтелектуальної власності та її об'єктів викликають безліч суперечок серед більшості сучасних дослідників. Варто згадати Конвенцію про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності, прийняту в Стокгольмі 14 липня 1967 року, в якій не було визначено зміст поняття «інтелектуальна власність», але було окреслено коло об'єктів такої власності представлених:

- літературними, художніми творами та науковими працями (що охороняються авторським правом);
- виконавчою діяльністю артистів, фонограми й радіопередачі (що охороняються суміжними з авторськими правами);
- винаходами, корисними моделями, промисловими зразками, товарними знаками, знаками обслуговування, фірмовими найменуваннями, комерційними найменуваннями та позначеннями, а також припиненням недобросовісної конкуренції (що охороняються патентним правом та правом промислової власності) [6].

На нашу думку відсутність чіткого поняття та змісту інтелектуальної власності на міжнародному рівні призводить до відсутності чіт-

кого розуміння інтелектуальної власності та права інтелектуальної власності щодо її основних об'єктів серед більшості дослідників. На нашу думку, поняття інтелектуальної власності можемо визначити як певне ставлення правовласника до отриманих результатів інтелектуальної діяльності, в тому числі до засобів індивідуалізації, що наділена абсолютним характером, змістом якого виступає набір правочинів залежно від властивостей об'єкту та забезпечує відповідний та належний доступ й абсолютний захист, у чітко встановлених на законодавчому рівні правових меж. Правом інтелектуальної власності можемо вважати особливі взаємовідносини у суспільстві та державі сформовані у зв'язку із особливістю створення та використання об'єктів інтелектуальної власності, що регулюються відповідними механізмами на основі певної системи правових норм. Зважаючи на вказане можемо говорити про об'єкти інтелектуальної власності та об'єкти прав інтелектуальної власності. Отже, об'єктом інтелектуальної власності можемо вважати творчу діяльність як різновид інтелектуальної діяльності, за допомогою якої відбувається реалізація індивідуальних здібностей, таланту та світовідчуття особистості, у процесі якої створюється новий нематеріальний результат, що має значення для регульованих правом соціально-економічних взаємовідносин. Об'єктом права інтелектуальної власності є представлені в об'єктивній формі нематеріальні результати інтелектуальної діяльності, на які в установленому законом порядку закріплюється виключне право їхнього творця або іншого правовласника. Об'єктивною формою вираження об'єктів інтелектуальної власності як зовнішньої форми вираження є результат інтелектуальної діяльності, що забезпечує його сприйняття, та допускає можливість його відтворення чи повідомлення іншим особам як безпосередньо, так і за допомогою спеціальних пристроїв та засобів. Наприклад, А. Сергєєв, здійснює структурування об'єктів права інтелектуальної власності на такі види: літературної та художньої власності; промислової власності; засоби індивідуалізації; нетрадиційні об'єкти [2, с. 45–46]. Натомість дослідник В. Дроздов складає власну систему об'єктів інтелектуальної власності виняткових прав представлених:

1) результатами творчої праці з пріоритетним значенням: істоти – мають можливість незалежного повторного створення; форми – є авторським, виконавським правом;

2) результатами координаційної діяльності з пріоритетним значенням форми;

3) засобами індивідуалізації: реєстровані – товарні знаки тощо; фіксовані без реєстрації – комерційні позначення;

4) нематеріальні правничий та особистий інтерес [4, с. 35–36].

Варто ще раз вказати, що сучасне формулювання інтелектуальної власності відсутнє у вітчизняному законодавстві, зокрема Цивільному кодексі України. Норми кодексу містять поняття права інтелектуальної власності – як «право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений цим Кодексом та іншим законом» [10]. Одночасно норми кодексу надають чіткий перелік об'єктів інтелектуальної власності у ст. 420, зокрема: літературні та художні твори; комп'ютерні програми; компіляції даних (бази даних); виконання; фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення; наукові відкриття; винаходи, корисні моделі, промислові зразки; компонування напівпровідникових виробів; раціоналізаторські пропозиції; сорти рослин, породи тварин; комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення; комерційні таємниці [10].

Наголосимо, що вказана стаття містить чіткий перелік об'єктів інтелектуальної власності, які можуть бути поділені на дві відповідні категорії: права на результати інтелектуальної діяльності та права на прирівняні до них засобів індивідуалізації юридичної особи, продукції, виконуваних робіт або послуг. В свою чергу, щодо вказаних об'єктів виникають так звані інтелектуальні права, які поділяються на виключне право, що є майновим правом та особисті немайнові права та інші права, що передбачені нормами Цивільного кодексу України [10]. Тобто, якщо раніше на законодавчому рівні інтелектуальна власність визначалася як система виняткових прав на певні об'єкти, то тепер інтелектуальна власність трактується як система об'єктів, що мають яскраво виражену символічну складову, котра не дозволяє розглядати вказані об'єкти з позицій звичайних речових та зобов'язальних прав [10]. Зауважимо, що сфера дії національних законів про інтелектуальну власність є обмеженою територією тієї країни, в якій цей закон прийнято. Однак твори інтелектуальної власності зазвичай поширюються й поза державними кордонами, що призводить до необхідності здійснення відповідного сприяння міжнародному поширенню інтелектуальних творів, а також забезпечення їхньої охорони, країни повинні підтримувати

укладання багатосторонніх угод з міжнародної охорони інтелектуальної власності чи укласти відповідні двосторонні угоди. Слід вказати, що до внесення відповідних змін до Цивільного кодексу України щодо класифікації об'єктів інтелектуальної власності велася активна дискусія між різними дослідниками [8].

На думку І. Близнюка, відмова від традиційного поділу видів об'єктів інтелектуальної власності й відповідних їх правових інститутів можуть призвести до послаблення захисту прав власників. Також внесення до законодавчих норм складних понять за формою та змістом створюють певні труднощі їхнього використання. Поява таких надскладних категорій неминуче призводитиме до ускладнень правозастосовної практики, збільшення кількості правових помилок. Наприклад, В. Дозорцев пропонує класифікувати об'єкти виняткових прав відповідно до способу їхнього відокремлення й охорони. На думку І. Близнюка, вказане може призвести до необмеженого збільшення числа видів таких об'єктів; викликати необхідність відокремлювати результати творчої праці, для яких пріоритетне значення матиме форма або зміст; впливатиме на результати координаційної діяльності; наповнення громадським характером засобів індивідуалізації, що охороняються внаслідок реєстрації чи є загальновідомими, й навіть «нематеріальні права та інтереси особистості» тощо [5, с. 46–47]. Досить складно охарактеризувати як саме вказана класифікація взаємодіятиме з реально існуючим розподілом об'єктів інтелектуальної власності на цілком певні, історично сформовані види. Тому мабуть варто погодитися з деякими авторами, що встановлення та дотримання різноманітних способів відокремлення результатів інтелектуальної діяльності є доречним лише в теорії, але неприйнятним для законодавчого закріплення та використання [4, с. 57]. Зважаючи на вказане можемо стверджувати, що об'єкти інтелектуальної власності можуть класифікуватися за різними критеріями, оскільки наділені специфічними рисами та залежать від специфічності інтелектуальної власності, а саме:

- більшість об'єктів інтелектуальної власності будучи результатами творчої діяльності мають свого автора;
- інтелектуальні продукти є нематеріальними, а тому не можуть фізично змінюватися;
- в більшості випадків створення об'єктів інтелектуальної власності потребують більше часу, ніж на копіювання та використання їх після створення;
- певні об'єкти інтелектуальної власності можуть потребувати певних обмежень або

накладання грифу таємності, що суттєво обмежує можливості їхнього використання;

- рішення щодо обмеження об'єкту інтелектуальної власності повинно прийматися автором або вповноваженою особою [3].

Вказані критерії можуть суттєво впливати не лише на процеси створення об'єктів інтелектуальної власності, але й на використання результатів інтелектуальної власності в цілому. Такий вплив може мати як позитивний так і негативний характер.

Позитивними тенденціями подальшого розвитку об'єктів інтелектуальної власності можемо вважати:

- необхідність набуття системності щодо реєстрації, охорони та використання прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- перелік об'єктів інтелектуальної власності повинен регулярно оновлюватися, тобто традиційні напрями інтелектуальної діяльності повинні розширюватися за допомогою різноманітних інновацій;
- об'єкти інтелектуальної власності повинні стимулювати подальший розвиток суспільства та держави;
- також вказані об'єкти повинні сприяти підвищенню статусу та прибуткам тих, хто володіє права на такі об'єкти [7, с. 67–68].

Варто також вказати, що основою інтелектуальної власності виступає інтелектуальна діяльність на основі тих чи інших знань. Знання є прерогативою тієї чи іншої особи, але повинні приносити та використовуватися на користь всього суспільства або держави. Вказане, в деяких випадках, може призводити до виникнення певних протиріч, які можуть здійснювати суттєвий вплив на процеси інноваційного розвитку. Деякі автори стверджують, що основні протиріччя в такому випадку є результатом встановлення та дотримання монопольного права на об'єкти інтелектуальної власності, що може бути перешкодою для швидкого поширення нових знань в інтересах цілого суспільства або держави [1, с. 56–57]. Отже, створення та поширення об'єктів інтелектуальної власності можуть призводити й до негативних наслідків, а саме:

- за певних умов право на об'єкт інтелектуальної власності може використовуватися як стримуючий механізм інноваційного розвитку суспільства або держави;
- права на об'єкти інтелектуальної власності, що належать певним національним інноваційним системам можуть, за певних умов, вступати в протиріччя з інтересами інших національних інноваційних систем, що може призводити до непередбачуваних наслідків;

– обсяги витрат суспільства та держави на підтримку системи охорони відповідних об'єктів інтелектуальної власності можуть суттєво перевищувати отриманий ефекти від їхнього використання [3].

Отже, коли мова йде про об'єкти інтелектуальної власності на певному етапі розвитку суспільства та держави варто враховувати певні обставини:

– в період інформаційної, цифрової епохи розвитку рушійною силою виступає саме інтелектуальна діяльність. При цьому роль та значення результатів інтелектуальної діяльності зростає, оскільки починають виникати все нові об'єкти інтелектуальної власності, які потребують впровадження та використання суттєво нової інтелектуальної власності;

– розвиток суспільства та держави є складним процесом, складність якого потребує аби права на вже існуючі об'єкти інтелектуальної власності знаходили відповідні спільні риси та встановлювали необхідну рівновагу між різноманітними інтересами різних суспільств та держав, з якими взаємопов'язані процеси розробки інновацій, інтелектуальна діяльність та творчість, поширення результатів такої діяльності [3; 9, с. 59].

Зважаючи на вказане можемо стверджувати, що процеси створення та використання

об'єктів інтелектуальної власності потребують здійснення відповідного регулювання на державному рівні. Регулюючі дії створюватимуть відповідні умови що сприятимуть формуванню та розвитку перспективних об'єктів інтелектуальної власності з відповідним рівнем їхнього використання та захисту.

Висновки. Таким чином, розглядаючи особливості об'єктів інтелектуальної власності важливо враховувати, що кожному етапу розвитку суспільства та держави відповідають певні об'єкти інтелектуальної власності. Накопичення та сліпе використання попереднього досвіду в сфері створення та використання об'єктів інтелектуальної власності, їх закріплення та повторення не дозвлятимуть вирішувати нові проблеми, що обов'язково виникатимуть під час процесів розвитку. Саме тому питання щодо об'єктів інтелектуальної власності повинно постійно перебувати в полі зору держави, котра виявлятиме проблеми щодо регулювання та управління такими об'єктами, шукатиме відповідні методи та засоби їхнього використання, намагатиметься ефективно реалізовувати можливі форми регулювання та управління, а також готувати підґрунтя для здійснення нових змін та пошуків.

Література:

1. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність : підручник. 3-ге вид. Київ : Знання, 2015. 672 с.
2. Бояр А. О. Інтелектуальна власність : монографія. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. 164 с.
3. Гордиенко Г. В. Интеллектуальная собственность как объект государственного управления: назревшие решения. Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/intellektualnaya-sobstvennost-kak-obekt-gosudarstvennogo-upravleniya-nazrevshie-resheniya>
4. Інтелектуальна власність та патентознавство : підручник. Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко, О. Я. Юрчишин та ін. ; за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко ; Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 356 с.
5. Матвійчук В. К., Чугаєнко Ю. О., Савенков О. І. (2013) Інтелектуальна власність як джерело інноваційного розвитку національного господарства : монографія. Київ : ВНЗ «Національна академія управління». 464 с.
6. Олейнікова Л. Г. Особливості інтелектуальної власності як товару в сучасних умовах розвитку економіки України. *Ефективна економіка*. 2013. № 6. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_6_12
7. Орлюк, О. П., Святоцький, О. Д. Право інтелектуальної власності: академічний курс : підручник. Київ : Видавничий дім «Ін Юре». 2007. 696 с.
8. Сенюта В. Інтелектуальна власність: проблеми традиційних способів обґрунтування. *Право і громадянське суспільство* : електронне видання. 2016. № 1(13). Режим доступу: <http://lcslaw.knu.ua/index.php/item/257-intelektualna-vlasnist-problemy-tradytsiynykh-sposobiv-obgruntuvannya-seniuta-v-o>
9. Спідина, Г. О., Гордеюк, А. О. Особливості сучасної класифікації об'єктів права інтелектуальної власності. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 3. С. 58–64.
10. Цивільний кодекс України Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/para2269#n2269>

References:

1. Bazylevych, V. D. (2015) *Intelektualna vlasnist: pidruchnyk*. 3-tie vyd. [Intellectual property : a textbook. 3rd edition] Kyiv : Znannia. 672 s. [in Ukrainian]
2. Boiar A. O. (2007) *Intelektualna vlasnist : monohrafiia*. [Intellectual property: monograph] Lutsk : RVV «Vezha» Volyn. nats. un-tu im. Lesi Ukrainky. 164 s. [in Ukrainian]

3. Gordienko G. V. (2018) *Intellektualnaya sobstvennost kak obyekt gosudarstvennogo upravleniya: nazrevshie resheniya* [Intellectual Property as an Object of State Administration: Overdue Solutions] Retrieved from <http://cyberleninka.ru/article/n/intellektualnaya-sobstvennost-kak-obekt-gosudarstvennogo-upravleniya-nazrevshie-resheniya> [in Russian]
4. *Intelektualna vlasnist ta patentoznavstvo : pidruchnyk* (2021) [Intellectual property and patent science: textbook] N. O. Bilousova, N. V. Havrushkevych, M. A. Danylchenko, O. Ia. Yurchyshyn ta in. ; za red. prof. P. M. Tsybulova ta dots. A. S. Romashko ; Kyiv : KPI im. Ihoria Sikorskoho, Vyd-vo «Politehnika». 356 s. [in Ukrainian]
5. Matviichuk V. K., Chuhaienko Yu. O., Savenkov O. I. (2013) *Intelektualna vlasnist yak dzherelo innovatsiinoho rozvytku natsionalnogo hospodarstva : monohrafiia* [Intellectual property as a source of innovative development of the national economy: monograph] Kyiv : VNZ «Natsionalna akademiia upravlinnia». 464 s. [in Ukrainian]
6. Oleinikova L. H. (2013) *Osoblyvosti intelektualnoi vlasnosti yak tovaru v suchasnykh umovakh rozvytku ekonomiky Ukrainy* [Peculiarities of intellectual property as a commodity in modern conditions of development of the economy of Ukraine]. *Efektivna ekonomika*. № 6. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_6_12 [in Ukrainian]
7. Orliuk, O. P., Sviatotskyi, O. D. (2007) *Pravo intelektualnoi vlasnosti: akademichnyi kurs : pidruchnyk* [Intellectual property law: academic course : textbook]. Kyiv : Vydavnychiy dim «In Yure». 696 s. [in Ukrainian]
8. Seniuta V. (2016) *Intelektualna vlasnist: problemy tradytsiinykh sposobiv obgruntuvannia* [Intellectual property: problems of traditional methods of justification]. *Pravo i hromadianske suspilstvo* : elektronne vydannia. № 1(13). Retrieved from <http://lcslaw.knu.ua/index.php/item/257-intelektualna-vlasnist-problemy-tradytsiinykh-sposobiv-obgruntuvannya-seniuta-v-o>
9. Spitsyna, H. O., Hordeiuik, A. O. (2020) *Osoblyvosti suchasnoi klasyfikatsii ob'ektiv prava intelektualnoi vlasnosti* [Peculiarities of the modern classification of objects of intellectual property rights]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav*. № 3. S. 58–64. [in Ukrainian]
10. *Tsyvilnyi kodeks Ukrainy* (2020) [The Civil Code of Ukraine]. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/paran2269#n2269> [in Ukrainian]